

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Indráčkem v právní věci žalobce **D. K.**, zastoupeného Mgr. Pavlem Pěnkavou, advokátem se sídlem Ostrava-Hrabová, Místecká 258, proti žalovanému **Krajskému úřadu Moravskoslezského kraje, odboru dopravy a silničního hospodářství**, se sídlem Ostrava, 28. října 117, o žalobě proti rozhodnutí ze dne 1.7.2011 sp. zn. DSH/30278/2011/Slo, č.j. MSK 99589/2011, o **dopravním přestupku**,

t a k t o :

I. Rozhodnutí Krajského úřadu Moravskoslezského kraje, odboru a silničního hospodářství ze dne 1.7.2011 sp. zn. DSH/30278/2011/Slo, č.j. MSK 99589/2011 a rozhodnutí Magistrátu města Ostravy ze dne 9.5.2011 č.j. SMO/130954/11/DSČ/Jav **se pro vady řízení zrušují a věc se vrací** Magistrátu Města Ostravy k dalšímu řízení.

II. Žalovaný **je p o v i n e n** zaplatit žalobci náklady řízení ve výši **6.800,- Kč**, k rukám Mgr. Pavla Pěnkavy, advokáta se sídlem Ostrava-Hrabová, Místecká 258, do 30-ti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 1.7.2011 sp. zn. DSH/30278/2011/Slo, č.j. MSK 99589/2011 žalovaný Krajský úřad Moravskoslezského kraje, odbor dopravy a silničního hospodářství zamítl odvolání žalobce a potvrdil napadené rozhodnutí Magistrátu města Ostravy ze dne 9.5.2011 č.j. SM/130954/11/DSČ/Jav, kterým byl žalobce uznán vinným tím, že dne 21.2.2011 v 15.17 hod. na dálnici D1, 347,5 km (tunel), v katastru obce Klímkovice, mimo obec, ve směru Brno řídil návěsovou soupravu, tahač tov. zn. SCANIA, RZ X, s návěsem tov. zn. Schwarzmüller, RZ X, přičemž nerespektoval dopravní značku „B22a“ – zákaz předjíždění pro nákladní automobily tím, že v její působnosti předjížděl jiná vozidla. Žalobce tím porušil ust. § 4 písm. c) zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu, v návaznosti na ust. § 9 odst. 1 písm. y) vyhlášky č. 30/2001 Sb., a spáchal tak přestupek podle ust. § 22 odst. 1 písm. f) zákona bod 7 zákona o přestupcích, za který mu byla uložena pokuta ve výši 5.000,- Kč a zákaz činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel na dobu 6 měsíců.

Žalobce proti uvedenému rozhodnutí podal včasnou žalobu, ve které vytýkal žalovanému, jakož i správnímu orgánu I. stupně, že bylo rozhodováno v jeho nepřítomnosti, když správní orgán I. stupně nepovažoval s odkazem na ust. § 74 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, v platném znění jeho omluvu z neúčasti na jednání za náležitou a doloženou. Žalobce již v podaném odvolání argumentoval tím, že řízení před správním orgánem I. stupně je zatíženo podstatnou vadou řízení, neboť tento správní orgán jednal v jeho nepřítomnosti, přestože k tomu nebyly splněny zákonné podmínky. Z důvodu pobytu žalobce v zahraničí, když žalobce pracuje jako řidič mezinárodní kamionové přepravy, si žalobce nemohl převzít oznámení o zahájení řízení o přestupku, sdělení obvinění a předvolání k ústnímu jednání na den 3.5.2011, které mu byly doručovány na adresu trvalého bydliště. O tom, že mu takováto zásilka byla doručována, se dozvěděl až dne 2.5.2011. Žalobce se neprodleně spojil se správním orgánem I. stupně a bylo mu při telefonickém rozhovoru sděleno, že ve věci přestupku je v následující den, tj. 3.5.2011 v brzkých ranních hodinách nařízeno jednání. Na to žalobce správnímu orgánu I. stupně sdělil, že omlouvá svou neúčast u tohoto jednání a žádá o jeho odročení na jiný vhodný termín, jelikož v době telefonátu se nachází v pracovní neschopnosti a nebude se moci zúčastnit ústního jednání. Správní orgán jeho omluvu však nepřijal, trval na tom, aby žalobce omluvu zaslal písemně nebo elektronicky se zaručeným podpisem. Žalobce se tedy nemohl k jednání dostavit pro svoji pracovní

neschopnost, kterou správnímu orgánu následně doložil lékařem vystaveným potvrzením. Omluvu učinil žalobce telefonicky a následně opakovaně emailem. V této souvislosti žalobce v žalobě poukázal na to, že ust. § 74 zákona o přestupcích nestanoví žádnou formu pro náležitou omluvu.

Žalovaný navrhoval zamítnutí žaloby žalobce jako nedůvodné. Ve svém písemném vyjádření k podané žalobě ze dne 20.10.2011 uvedl, že se nedomnívá, že v přestupkovém řízení jsou běžné telefonické omluvy, leda snad v případě, jsou-li v souladu s ust. § 37 odst. 4 správního řádu do 5-ti dnů doplněny písemně, ústně do protokolu nebo elektronicky se zaručeným podpisem. Co se týče ust. § 74 zákona o přestupcích a § 59 správního řádu při posuzování omluv ústního jednání odkázal žalovaný na judikaturu Nejvyššího správního soud např. rozsudek ze dne 12.3.2009 č.j. 7As 9/2009-66.

Krajský soud vycházel z napadeného rozhodnutí žalovaného ze dne 1.7.2011 sp. zn. DSH/30278/2011/Slo, č.j. MSK 99589/2011, jakož i z připojeného správního spisu téhož čísla jednacího a z připojeného správního spisu Magistrátu města Ostravy sp. zn. S-SMO/090759/11/DSČ a dospěl přitom k závěru, že rozhodnutí žalovaného, jakož i rozhodnutí Magistrátu města Ostravy je nutno pro vady řízení zrušit a věc vrátit správnímu orgánu I. stupně k dalšímu řízení.

Z hlediska skutkových zjištění vyplývajících z připojeného správního spisu Magistrátu města Ostravy, odboru dopravně-správních činností vzal krajský soud za prokázáno, že obsahuje oznámení o přestupku adresované Magistrátu města Ostravy ze dne 21.3.2011, úřední záznam ze dne 21.2.2011, žádost Policie České republiky, dálničního oddělení Ostrava adresovanou Ředitelství silnic a dálnic ČR, středisko správy a údržby dálnic č. 23 Ostrava ze dne 9.3.2011 o poskytnutí videozáznamu kamer CCTV v tunelu Klímkovice, výpis z evidenční karty žalobce, jakožto držitele řidičského průkazu, zahájení řízení o přestupku ze dne 8.4.2011, kterým bylo současně nařízeno ústní jednání, a kterým byl žalobce k tomuto jednání předvolán na den 3.5.2011 v 7.30 hod. Z doručenky krajský soud dále zjistil, že oznámení o zahájení řízení o přestupku s předvoláním k nařízenému ústnímu jednání o přestupku bylo žalobci doručováno na adresu trvalého bydliště. Žalobce si písemnost dle záznamu pošty Karlovy Vary nevyzvedl a dne 22.4.2011 byla zásilka vrácena zpět správnímu orgánu I. stupně. Podle záznamu ze dne 2.5.2011 žalobce telefonicky sdělil pověřenému úředníku odboru dopravně-správních činností Magistrátu města Ostravy, že se dozvěděl, že má být řešen pro přestupek a dotazoval se na bližší informace, neboť korespondenci, která mu byla zaslána, si nestihl vyzvednout. Žalobci bylo sděleno, že písemnosti, „kterou si v úložní době nevyzvedl bylo fikcí doručení“, když byl obviněn z přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemní komunikaci a současně bylo nařízeno ústní jednání na 3.5.2011 v 7.30 hod. Žalobce na to požádal správní orgán o nový termín předvolání, neboť do zítřejšího dne se z pracovních důvodů nestihne dostavit, tímto se z jednání omluvil s tím, že omluvu současně zašle emailem. Záznam obsahuje informaci o tom,

že žalobci bylo sděleno, že jednání proběhne v jeho nepřítomnosti, pokud se nedostaví ze závažných důvodů a že je jeho povinností omluvit náležitě bezodkladně. Omluva musí být doložena způsobem, kterým bude „důležitý důvod omluvy náležitě prokázán“. Podle záznamu byl způsob a forma omluvy odmítnut s upozorněním, že bude-li zaslána pouze emailem bez zaručeného elektronického podpisu a bez prokázání důvodu omluvy, pak omluvu rovněž nelze přijmout. Podle obsahu protokolu o ústním jednání o přestupku ze dne 3.5.2011 proběhlo toto jednání bez účasti žalobce a dne 9.5.2011 bylo vyhotoveno rozhodnutí Magistrátu města Ostravy, odboru dopravně-správních činností, jímž byl žalobce uznán vinným ze shora uvedeného přestupku, za který mu byla uložena pokuta ve výši 5.000,- Kč, zákaz činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel na dobu 6 měsíců a povinnost nahradit náklady správního řízení paušální částkou ve výši 1.000,- Kč. Toto rozhodnutí žalobce převzal dne 10.5.2011 a prostřednictvím zmocněného právního zástupce podal proti němu odvolání ze dne 24.5.2011. Součástí správního spisu je rozhodnutí o ukončení dočasné pracovní neschopnosti, z něhož je zjiitelné, že žalobce byl uznán práce neschopným od 2.5.2011 a že tato pracovní neschopnost trvala do 15.5.2011. Podle razítka podatelny Magistrátu města Ostravy bylo toto rozhodnutí správnímu orgánu I. stupně doručeno dne 19.5.2011. Z dalšího obsahu spisu orgánu I. stupně vyplývá, že věc byla dne 31.5.2011 postoupena žalovanému k rozhodnutí o odvolání, o kterém žalovaný rozhodl shora uvedeným žalobou napadeným rozhodnutím.

Součástí správního spisu žalovaného je rovněž podané odvolání žalobcem, přípis o postoupení spisu a odvolání žalovanému, jakož i jeho rozhodnutí o tomto odvolání.

Krajský soud se zabýval otázkou oprávněnosti jediné žalobní námitky žalobce a to, že správní orgán I. stupně rozhodl o přestupku v jeho nepřítomnosti, neboť žalobcovu omluvu z nařízeného ústního jednání nepovažoval s odkazem na ust. § 74 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích za náležitou a doloženou. Správní orgán tedy jednal v nepřítomnosti žalobce, byť k tomu nebyly splněny zákonné podmínky. Tuto námitku žalobce uplatnil v podaném odvolání proti rozhodnutí Magistrátu města Ostravy, odboru dopravně-správních činností, avšak žalovaný oprávněnost této námitky neuznal, odvolání žalobce zamítl a rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdil. Svůj závěr žalovaný opřel o ust. § 59 správního řádu a § 74 zákona o přestupcích, z nichž dovozuje, že „při aplikaci konkrétního institutu, zde omluvy z ústního jednání, je třeba zvažovat, zda konkrétní ustanovení zvláštního zákona, tedy § 74 odst. 1 zákona o přestupcích, resp. právní norma v něm obsažená, vylučuje aplikaci právní normy obsažené v konkrétním ustanovení zákona obecného, tedy § 59 správního řádu“. K tomu žalovaný dodává, že podle jeho názoru „obě právní normy obtojí vedle sebe, neupravují zcela totožnou věc a vzájemně se nevylučují, a že pravidlo *lex specialis derogat generali* se proto v daném případě neuplatní“. Podle ust. § 59 správního řádu z roku 2004, správní orgán předvolá osobu, jejíž osobní účast při výkonu v řízení je k provedení úkonu nutná. Předvolání

musí být písemné a doručuje se do vlastních rukou s dostatečným, zpravidla nejméně 5-ti denním předstihem. V předvolání musí být uvedeno, kdo, kdy, kam, v jaké věci a z jakého důvodu se má dostavit a jaké jsou právní následky v případě, že se nedostaví. Předvolaný je povinen dostavit se včas na určené místo; nemůže-li tak ze závažných důvodů učinit, je povinen bezodkladně se z uvedených důvodů správnímu orgánu omluvit. Co se týče této omluvy, je možná skutečně jen ze závažných důvodů, přičemž tyto důvody jsou zpravidla povahy objektivní, neovlivnitelné vůlí účastníka řízení. Právě takovýmto závažným důvodem je zejména pracovní neschopnost uznávaná lékařem, ošetřování člena rodiny, dovolená plánovaná a objednaná s časovým předstihem, události rodinné povahy či účast na jiném řízení před správním orgánem či soudem apod. Důvody nepřítomnosti je předvolaný správnímu orgánu prokazatelným způsobem povinen sdělit, ať už po převzetí předvolání nebo poté, co se dozvěděl o překážce bránící dostavení se na toto předvolání. Pokud jde o formu této omluvy, za tuto je možno považovat podání ve smyslu § 37 správního řádu, které podle 4 odstavce tohoto ustanovení je možno učinit písemně nebo ústně do protokolu nebo v elektronické podobě podepsané zaručeným elektronickým podpisem. Za podmínky, že podání je do 5-ti dnů potvrzeno, popř. doplněno způsobem uvedeným ve větě první, je možno učinit pomocí jiných technických prostředků, zejména prostřednictvím dálkopisu, telefaxu nebo veřejné datové sítě bez použití zaručeného elektronického podpisu. Zákon tedy připouští i další formy podání, jakož např. faxové, dálkopisové, elektronické bez zaručeného elektronického podpisu, zvukové či obrazové na audio nosičích apod. Podle ust. § 74 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích koná o přestupku správní orgán v I. stupni ústní jednání. V nepřítomnosti obviněného z přestupku lze věc projednat jen tehdy, jestliže odmítne, ač byl řádně předvolán, se k jednání dostavit nebo se nedostaví bez náležité omluvy nebo důležitého důvodu.

Z výše uvedených zákonných ustanovení je tedy nutno vycházet při posouzení žalobní námitky a sice, že správní řízení bylo zatíženo podstatnou vadou spočívající v tom, že bylo jednáno a rozhodováno v nepřítomnosti žalobce. Co se týče vztahu správního řádu, tedy zákona č. 500/2004 Sb., v platném znění, tento zákon upravuje postup orgánu moci výkonné, orgánu územních samosprávních celků a jiných orgánů, právnických a fyzických osob, pokud vykonávají působnost v oblasti veřejné správy - ust. § 1 odst. 1 spr. řádu. Podle odst. 2 téhož ustanovení se tento zákon nebo jeho jednotlivá ustanovení použijí, nestanoví-li zvláštní zákon jiný postup. V oblasti projednávání a rozhodování o přestupcích se tedy správní řád uplatní, pokud zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích svými ustanoveními týkajícími se úpravy správního řízení o přestupcích nestanoví něco jiného. Správní řád je tedy normou obecnou ve vztahu k řízení upravenému zákonem o přestupcích, který je normou speciální. Nicméně pokud jde o citovaná ust. § 37 odst. 4, ust. § 59 správního řádu a ust. § 78 odst. 1 zákona o přestupcích, tato ustanovení se nijak svým obsahem nevylučují. Podle záznamu o telefonickém hovoru s žalobcem ze dne 2.5.2011 se žalobce dozvěděl o nařízeném jednání o přestupku na den 3.5.2011 před správním orgánem I. stupně. Žalobce sdělil, že se o předvolání nedozvěděl včas a že se

z pracovních důvodů „nestihne dostavit k jednání“. Součástí telefonického záznamu je i to, že se žalobce z neúčasti omluvil. Jako důvod neúčasti žalobce v žalobě tvrdí, že byl práce neschopen a toto tvrzení prokazuje rozhodnutím o dočasné pracovní neschopnosti, resp. V. dílem, tj. rozhodnutím o ukončení dočasné pracovní neschopnosti, podle kterého byl práce neschopen od 2. do 15.5.2011. Nutno podotknout, že rozhodnutí o pracovní neschopnosti bylo správnímu orgánu I. stupně doručeno až dne 19.5.2011, tedy skutečně nikoliv bezodkladně po dni uznání této pracovní neschopnosti. Nicméně nepochybně šlo o důvod, který sice byl prokázán a doložen až po nařízeném jednání správního orgánu I. stupně, avšak je důvodem závažným jak ve smyslu ust. § 59 správního řádu, tak ve smyslu ust. § 74 odst. 1 přestupkového zákona. Za podstatné považuje krajský soud to, že se žalobce z neúčasti na nařízeném ústním jednání o přestupku omluvil, a že dodatečně důvod této omluvy, tj. pracovní neschopnost prokázal. Hodnocení této překážky řeší právě žalovaným poukazovaný rozsudek NSS ze dne 12.3.2009, č.j. 7As 9/2009-66. Podle něj v řízení o přestupcích platí princip presumpce neviny a z něho vyplývající zásada rozhodovat v pochybnostech ve prospěch obviněného z přestupku. Pochybnosti o tom, že zda se obviněný z přestupku odmítl dostavit k projednání věci nebo zda se nedostavil bez náležité omluvy nebo důležitého důvodu, postihují ve svém důsledku zjištěný skutkový stav věci. Pokud správní orgán nebere uvedené pochybnosti v úvahu při svém rozhodování, jde o vadu řízení, která má za následek nezákonnost rozhodnutí ve věci samé. V témže rozsudku se uvádí, že z ust. § 74 odst. 1 zákona o přestupcích a § 59 správního řádu z roku 2004, které hovoří nikoliv o „omluvě předtím“, ale o „náležité omluvě“, resp. o „bezodkladné omluvě správnímu orgánu uvedením důvodů“, nelze dovozovat, že tato omluva musí být nezbytně učiněna před provedením samotného úkonů správního orgánu. Právě naopak, i omluva s určitým odůvodněným časovým odstupem po události, která bránila obviněného z přestupku v účasti u ústního jednání (např. náhlé onemocnění, úraz, hospitalizace, upoutání na lůžko, které bránilo uvedené omluvě), může podle konkrétních okolností splňovat znaky náležité či bezodkladné omluvy správnímu orgánu. Uvedený rozsudek tedy lze aplikovat i na situaci uvedenou v této projednávané věci. Oproti tomu žalobcem poukazovaný nálezný Ústavního soudu sp. zn. II ÚS 788/02 ze dne 11.4.2004 se týká problému předvolání k ústnímu jednání o přestupku a nikoliv hodnocení překážky, pro kterou se obviněný z přestupku k jednání nemohl dostavit.

Z uvedeného je nutno učinit závěr, že správní řízení před správním orgánem je skutečně zatíženo vadou spočívající v tom, že žalobci nebyla dána možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí tím, že rozhodnutí bylo vydáno po jednání, ze kterého se žalobce omluvil a onen důvod své omluvy dodatečně prokázal. Nebyly tedy dány podmínky k tomu, aby správní orgán I. stupně projednal přestupek v nepřítomnosti žalobce, jak to umožňuje § 71 odst. 1 zákona o přestupcích. V důsledku toho se žalobce k podkladům pro rozhodnutí nemohl vyjádřit a došlo tak k porušení ust. § 36 odst. 3 správního řádu. Rozhodnutí žalovaného, kterým vadu řízení před správním orgánem I. stupně neodstranil, naopak jeho rozhodnutí potvrdil a žalobcovo odvolání

zamítl, krajský soud v souladu s ust. § 78 odst. 1 s.ř.s. zrušil a zároveň zrušil z týchž důvodů i rozhodnutí správního orgánu I. stupně, kterému věc vrátil k dalšímu řízení. Správní orgán I. stupně ve věci přestupku žalobce nařídí jednání, k němuž žalobce předvolá a umožní mu tak vyjádřit se k podkladům pro rozhodnutí o přestupku.

V souladu s ust. § 60 odst. 1 s.ř.s. zavázal krajský soud žalovaného k náhradě nákladů řízení žalobci v celkové výši 6.800,- Kč, které představují náklady právního zastoupení žalobce advokátem v rozsahu 2 úkonů právní pomoci po 2.100,- Kč a 2 režijních paušálů po 300,- Kč v souladu s vyhláškou č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Další náklady spočívaly v soudním poplatku ve výši 2.000,- Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **je možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně, a to písemně ve dvojím vyhotovení. Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné zastoupení stěžovatele advokátem, pokud stěžovatel sám nemá vysokoškolské právnické vzdělání.

V Ostravě dne 26. listopadu 2013

JUDr. Petr Indráček

samosoudce